

Šeštadienį, lapkričio 6 dieną, Vytauto Žemkalnio gimnazijoje lankėsi Amerikos lietuvė Jūratė Kazickaitė ir Kazickų šeimos fondo Niujorko skyriaus direktorė Neila Baumilienė. Viešnios aplankė mecenatės Aleksandros Kazickienės dėka įkurtą skaityklą, Mansardos galeriją, gimnazijos istorijos ir poetės Salomėjos Nėries muziejus bei kitas edukacines erdves. Ponia Jūratė domėjosi savo mamos gimnazijos istorija, dabartimi, tradicijomis. P. Aleksandra Kalvėnaitė – Kazickienė čia mokėsi 1932 – 1937 metais. Apie šį laikotarpį jos prisiminimuose rašoma: „Tris metus mokėmės kartu su berniukais tik skirtingose klasėse. Gimnazija buvo perpildyta, mokėmės dviem pamainom. Koks džiaugsmas buvo, kai 1932 metais mergaitėms buvo pastatyta nauja, graži, balta kaip gublė gimnazija. Buvom labai laimingos ir didžiavomės savo nauju ir modernišku pastatu, jaukia aplinka su gėlynais ir sporto aikštelėmis. Mano klasė buvo didžiausia ir išdykiausia visoj gimnazijoje. Mūsų buvo virš 50, turėjom daug įvairiausių talentų: gerų ir blogų...“ Prisimenami mokytojai: Petras Būtėnas, Petronėlė Bylaitė, Jurgis Elisonas, Marija Giedraitienė, paišybos mokytojas p. Vaicechavičius, kurį visos gimnazistės buvo įsimylėjusios. Šiuo laikotarpiu gimnazijoje dirbo ir poetė Slomėja Nėris (1934-1936), rengusi deklamacijos vakarus, vaidinimus, skatinusi rašyti dienoraščius, vadovavusi Meno kuopai, kurios veikloje džiaugėsi dalyvavusi ir panelė Aleksandra. Baigusi gimnaziją išvyksta iš Panevėžio labai ilgam. Išlieka ilgesys gimtajam kraštui. Sovietų valdymo laikais užsieniečiams reikėjo specialaus leidimo važinėti po Lietuvą, viešnagės laikas buvo ribotas. 1976 metų apsilankymas Panevėžyje skaudus ir liūdnas; „Visur paskubom ir su baime, kad ko neprasitartume, kad į Vilnių sugrįžti nepavėluotume, nebuvo laiko net savo gyventų namų pamatyti, nei su panevėžietėm atvirai pasikalbėti. O koks džiaugsmas buvo apsilankyti laisvojoje Lietuvoje, laisvam Panevėžy, senais jaunystės takeliais pavaikščioti, pasvajoti, prisiminti. Ir paliūdėti taip greit, audringai, tragiškai, bet ir įdomiai bėgančio gyvenimo.“ Liko pažadas: „Aš iš užjūrio atskrisiu ir vėl tą „Baltą gublę“ aplankysiu. Ši norą įgyvendina ponios Aleksandros dukra, prisiėmusi atsakomybę už Kazickų šeimos fondo paskirstymą.“

Gimnazijos direktorius Artūras Totilas papasakojo apie gimnaziją, jos ateities planus. Nuo 2018 m. rugsėjo 1 d. Gimnazija grįžta prie nuoseklaus mokymo – dirbsime pagal Humanistinės mokyklos sampratą. Ši kryptis artima humanitarinės mokyklos modeliui, pagal kurį jau buvo čia dirbama nuo 1991 metų. Gimnazija pasižymi literatūrinėmis tradicijomis, saviraiškos ugdymu, socialinių įgūdžių formavimu. Čia dirba puikūs, savo darbą išmanantys pedagogai. Gimnazija per savo gyvavimo šimtmetį išugdė daugybę šviesių asmenybių, nusipelnusių Lietuvos ir pasaulio kultūrai.

Jūratė Kazickaitė pasiūlė atkurti Aleksandros Kazickienės premiją gimnazistams. Ja bus apdovanojami gimnazijos mokiniai už svarbius meninius pasiekimus, už sportinius pasiekimus, už didelę mokymosi pažangą bei aktyvią visuomeninę veiklą. Taip pat atkurta

kalbininko Petro Būtėno premija, kurią su bendraminčiu D. Būtėnu įsteigė mūsų gimnazijos buvusi mokinė Aleksanda Kalvėnaitė- Kazickienė. Šią premiją gali gauti mokslininkai, dėstytojai, studentai, moksleiviai ir mokytojai už vertingus kalbos, tautosakos, kraštotyros darbus. Tikimės, kad ir šiandienos gimnazistus lydės gražūs idealai, prasmingi darbai, atsakingi poelgiai.

Vytauto Žemkalnio gimnazijos mokytoja Sigutė Motiejūnienė

